Uitgangspunten kadernota 2020

Inleiding

In deze uitgangspunten voor de kadernota 2020 gaan we eerst in op algemene financiële kaders, ontwikkelingen en de technische uitgangspunten voor het samenstellen van de kadernota 2020, die in de programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 uitgewerkt gaan worden.

Algemene financiële kaders

In de Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022 zijn algemene financiële kaders opgenomen. Deze gelden als uitgangspunt voor het samenstellen van de kadernota 2020. De financiële kaders uit de MvM zijn:
- een stabiele en meerjarig sluitende algemene financiële huishouding,
- de reservepositie en het weerstandsvermogen zijn op orde,
- structurele lasten worden gedekt met structurele inkomsten en
- de gemiddelde belastingdruk zal zo min mogelijk toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering).

Daarnaast is in de MvM voor de financiën van het sociaal domein het volgende opgenomen:

> De financiën van het sociaal domein beschouwen we als een gesloten systeem waarbij overschotten gereserveerd worden binnen een reserve sociaal domein. Incidentele tekorten die niet uit de reserve sociaal domein kunnen worden gedekt, worden verevend met de algemene reserve.

Voor 2020 handhaven we dit uitgangspunt. De verwachting is dat de decentralisatie-uitkeringen vanaf 2021 volledig opgenomen zijn in de algemene uitkering. We onderzoeken of we vanaf 2021 dit uitgangspunt nog kunnen handhaven. In het verlengde daarvan doen we ook een voorstel met betrekking tot de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Ontwikkelingen

In 2018 is een uitgebreid proces doorlopen met een participatieproces en uitgebreide inventarisatie in de ambtelijke organisatie voor nieuwe investeringen en bestedingen. De kadernota 2019 en de begroting 2019 zijn o.a. hierdoor ambitieus. Wij willen ons dan ook in 2019 en 2020 samen met de ambtelijke organisatie vooral richten op de realisatie van deze ambities. In de kadernota 2020 zullen we daarom nauwelijks nieuwe ambities opnemen.

De ontwikkelingen die we in de kadernota 2020 willen opnemen zijn:
- ontwikkelingen die wettelijk verplicht en/of onontkoombaar en/of onuitstelbaar zijn;
- ontwikkelingen die het gevolg zijn van opgestelde uitvoeringsagenda's behorend bij geharmoniseerd beleid;
- ontwikkelingen opgenomen in de jaarschijf 2020 van het Mijlpalendocument, die al financieel meerjarig zijn verwerkt in de begroting 2019-2022.

Algemene uitkering
De gemeente Meierijstad is voor een groot deel financieel afhankelijk van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De hoogte van het gemeentefonds wordt bepaald door o.a. de ontwikkeling van de economie en de rijksuitgaven. De algemene uitkering is t.o.v. begrotingsbehandeling 2019 gedaald. Zoals bekend is de ontwikkeling van de algemene uitkering niet te beïnvloeden door een afzonderlijke gemeente. Het betreft de volgende drie ontwikkelingen:

- De septembercirculaire 2018 had een negatieve uitkomst voor onze gemeente, u bent hierover geïnformeerd via een RIB. Een tweede tegenvaller van de algemene uitkering is financieel technisch van aard nl. de verlaging van de ruimte onder het zgn. BCF-plafond.
- Door de verwachting dat gemeenten meer investeren en daardoor meer BTW terugvorderen bij het BCF is de inschatting dat de ruimte lager is. Bij de programmabegroting 2019 is deze ontwikkeling als risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.
- Tenslotte is er nog de aankondiging in de decembercirculaire 2018 dat het accres 2018 structureel lager is, omdat rijksuitgaven 2018 lager zijn.

Genoemde ontwikkelingen betekenen een fors structureel nadeel op ons begroot resultaat.
Het financieel meerjarenperspectief vertoont tekorten na verwerking van deze rijksontwikkelingen.
Het college zal bij de kadernota 2020 voorstellen doen om dit tekort om te buigen.
Voor 2019 vindt verwerking plaats bij de 1e berap 2019 en is het voorstel het tekort te dekken uit de algemene risicoreserve. Deze algemene risicoreserve blijft na deze onttrekking op een verantwoord niveau (weerstandsratio › 1).

Technische uitgangspunten kadernota 2020/programmabegroting 2020-2023

Algemeen
Raming van lasten en baten vindt plaats op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2019 neemt. Voor nieuw beleid c.q. gewijzigd beleid neemt het college de MvM als startpunt.

Algemene uitkering
De algemene uitkering is gekoppeld aan de rijksuitgaven. De rijksuitgaven worden jaarlijks opgehoogd met loon- en prijsontwikkelingen. Door de koppeling zit een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen automatisch in de algemene uitkering. Door wijziging in de taken (taakmutaties) verandert de algemene uitkering. Bij nieuwe taken wordt geld toegevoegd en bij het weghalen van taken bij gemeenten wordt geld uit de algemene uitkering gehaald.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten voor taakmutaties in het gemeentefonds:
- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het taakveld Algemene Uitkering tot de eerstvolgende kadernota/programmabegroting. Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen dat taakveld. Bij de kadernota/programma-begroting vindt integrale afweging plaats. Middelen kunnen dan ingezet worden voor het betreffende taakveld of toegevoegd worden aan de algemene middelen van de gemeente.
- Bij een verhoging/verlaging van bestaande middelen die geoormerkt zijn zal ook de verhoging/verlaging worden geoormerkt;
- In principe een verhoging of verlaging van de middelen sociaal domein oormerken.

Overheveling van budgetten
Op advies van de accountant nemen we bij de uitgangspunten kadernota 2020 de afspraken en bevoegdheden op met betrekking tot budgetoverheveling naar het nieuwe begrotingsjaar.
De toegestane manieren zijn opgenomen in de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV.

Wij kiezen voor de mogelijkheid om de uitvoering van de 'overgehevelde' activiteiten en bijhorende lasten ten laste te brengen van de exploitatie in het nieuwe jaar. Bij het vaststellen van de jaarrekening van het oude jaar stemt de gemeenteraad in met het overhevelen van de niet aangewende middelen naar het nieuwe begrotingsjaar.

Budgetoverheveling vindt alleen plaats als:
- er een beleidsinhoudelijke noodzaak is om het geld te behouden voor uitvoering in het nieuwe jaar
- er in het nieuwe jaar geen middelen beschikbaar om deze uitgaven te dekken (financiële noodzaak)

- de uitvoering in het nieuwe jaar past binnen de planning van het werkatelier
- de daadwerkelijke realisatie uiterlijk plaatsvindt in het nieuwe jaar d.w.z. er kan één keer budgetoverheveling plaatsvinden
- het over te hevelen budget bedraagt minimaal € 25.000.

Prijsindexering
Het bedrag voor prijsstijging reserveren we op één verzamelbudget binnen het programma 0 onder "overige baten en lasten". De verwachte prijsontwikkelingen baseren we op verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2019, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).
Indien prijsstijgingen contractueel zijn bepaald, dan vindt verhoging van het desbetreffende budget plaats ten laste van het verzamelbudget.

Loonkosten
De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de formatie per 1 mei 2019. De huidige cao heeft een looptijd van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. Indien een nieuwe cao beschikbaar is worden de financiële consequenties hiervan opgenomen.
De ontwikkeling van de loonkosten wordt gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan 2019, loonvoet sector overheid.
De loonkosten zijn geraamd op basis van het maximum van de salarisschaal.

Onroerende zaakbelasting
De waardebepaling voor woningen en niet-woningen baseren we op waarde peildatum 1 januari 2019. Waarde mutaties compenseren we in het tarief, hierbij blijft de geraamde opbrengst gelijk. De toename van de waarde WOZ als gevolg van nieuwbouw nemen we op als extra inkomsten.
Met ingang van 2019 vindt indexering van de tarieven plaats met als index de prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).
In de meerjarenraming 2020-2022 is rekening gehouden met een extra hogere opbrengst van 2% (tariefsverhoging van 2%) vanaf 2020 bovenop de jaarlijkse indexering.

Onvoorziene uitgaven
Jaarlijks ramen we een bedrag voor onvoorziene uitgaven van € 350.000.

Sociaal domein
Het Sociaal Domein wordt " budgettair neutraal" uitgevoerd. De financiën van het sociaal domein is een gesloten systeem waarbij overschotten en tekorten gereserveerd dan wel onttrokken worden binnen de bestemmingsreserve sociaal domein.

Grondzaken
Het huidig grondbeleid is situationeel..
Het streven is dat alle grondexploitaties samen minimaal kostendekkend worden uitgevoerd en ieder jaar wordt gekeken welke grondexploitaties kunnen worden afgesloten. Een eventueel positief resultaat wordt toegevoegd aan de algemene risicoreserve.

Vervangingsinvesteringen
Vervangingsinvesteringen worden opnieuw aangevraagd als investering bij de kadernota. Voor 2020 vindt inventarisatie plaats van vervangingsinvesteringen die integraal worden afgewogen bij de kadernota 2020.

Verbonden partijen
De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op de kadernota's en begrotingen 2020 van de verbonden partijen.

Subsidies
Het aantal subsidies en de samenstelling wordt gebaseerd op het desbetreffende subsidiebeleid. Voor de indexeringen wordt de algemene subsidieverordening Meierijstad nageleefd.